

Modulul 1: Rolul egalității de gen în sustenabilitatea de mediu și metode de formare bazate pe incluziunea de gen

Livrabil: PR1/T1.4

DATA:29/12/2022

Partener consorțiu: NEOTALENTWAY

Autor: José Casares

ID Proiect: 2021-1-EL01-KA220-VET-000034695

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Srijinul Comisiei Europene în elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului său; materialul reflectă opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi făcută responsabilă pentru nicio utilizare a informațiilor prezentate.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

VERSIONI ANTERIOARE

Versiune	Data	Autor	Intervenție	Abreviere*	Nr. pagini
1.0	30/08/2022	ATERMON	Elaborare	C	9
1.1	29/12/2022	NEOTALENTWAY	Inserare	I	30

(*) Abreviere: C = Elaborare, I = Inserare, U = Actualizare, R = Înlocuire, D = Ștergere

DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Nr. crt.	ID Referință		Titlu
1	2021-1-EL01-KA220-VET-000034695		Propunere proiect AR4Reclothing
2	PR1/T1.3		Elaborare material de instruire AR4Reclothing Structură & Metodologie instruire

SE APLICĂ LA DOCUMENTELE

Nr. crt.	ID Document		Titlu
1	Plan de validare		Plan de validare
2			

Cuprins

1. Introducere	4
1.1. Rezultatele învățării.....	4
1.2. Cuvinte-cheie	4
1.3. Durata estimativă necesară parcurgerii modulului	4
2. Rolul egalității de gen în sustenabilitatea de mediu și metode de formare bazate pe incluziunea de gen.....	5
2.1. Definiții și principii de bază.....	5
2.2 Rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu	9
2.2.1. Care este rolul femeilor în protejarea mediului?	9
2.3. Conștientizarea problemelor de mediu și educație pentru mediu	17
2.4. Educație pentru egalitatea de gen și consolidarea capacităților	19
3. Materiale și resurse suplimentare.....	23
4. Concluzii	24
5. Bibliografie.....	24
6. Evaluare	25
6.1. Introducere	25
6.2. Evaluarea cunoștințelor.....	25
6.3. Evaluarea abilităților.....	29

1. Introducere

În acest modul vom aborda trei teme: egalitatea de gen, sustenabilitatea de mediu și metodele de formare pentru egalitate de gen. Vom analiza rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu, vom trece în revistă câteva povești de succes ale unor femei care luptă pentru protejarea mediului natural, vom analiza importanța conștientizării privind problemele de mediu și noile metode de educație bazate pe egalitatea de gen și pe sensibilitatea față de problemele ecologice.

1.1. Rezultatele învățării

Modul 1: ROLUL EGALITĂȚII DE GEN ÎN SUSTENABILITATEA DE MEDIU ȘI METODE DE FORMARE BAZATE PE INCLUZIUNEA DE GEN		După parcurgerea acestui modul, în calitate de expert AR4RECLTHING, veți dobândi următoarele:	
<i>CUNOȘTINȚE</i>	<i>ABILITĂȚI</i>	<i>COMPETENȚE</i>	
a. Identifică problemele actuale în ecologism, egalitate de gen și educație pentru egalitate de gen	a. Explică diferența dintre: ecologie și ecologism; reciclare și reutilizare; feminism și ecofeminism.	a. Oferă soluții la schimbările climatice dintr-o perspectivă echitabilă și durabilă	
b. Nominalizează unele figuri feminine proeminente în domeniul ecologiei și activismului de mediu	b. Analizează problemele legate de schimbările climatice și evaluează veridicitatea informațiilor privind acest subiect	b. Generează și întreține un mediu de lucru sensibil la aspectele privind protecția mediului	
c. Definește conceptele de: ecologism, ecofeminism, schimbări climatice, egalitate de gen, reciclare și dezvoltare sustenabilă și incluzivă	c. Face distincția dintre școala mixtă și coeducație	c. Crește gradul de conștientizare a cetățenilor privind importanța egalității de gen și a problemelor de mediu	

1.2. Cuvinte-cheie

Egalitate de gen, ecofeminism, coeducație, sustenabilitate, creșterea gradului de conștientizare a publicului.

1.3. Durata estimativă necesară parcurgerii modului

Durata necesară parcurgerii și finalizării acest modul (studiul teoretic și implementarea practică) este de aproximativ 20 de ore.

2. Rolul egalității de gen în sustenabilitatea de mediu și metode de formare bazate pe incluziunea de gen

2.1. Definiții și principii de bază

Înainte de a aborda temele principale ale acestui modul, considerăm necesară definirea succintă a unor concepte și principii cu care acest curs operează, astfel încât, atunci când conținutul este dezvoltat, înțelegerea să fie pe deplin eficientă.

- **Ecologie și ecologism:** Ecologia este știința care studiază relația dintre ființele vii și mediul în care acestea trăiesc.

În particular, ecologia studiază modul în care mediul natural influențează distribuția, abundența, biodiversitatea, comportamentul și interacțiunile dintre diferitele specii, dar și modificările pe care acestea le pot provoca în mediu. Nivelurile de studiu sunt de la individ la populații și comunități de populații care alcătuiesc ecosistemele și biosfera în general.

Ecologismul, pe de altă parte, este activismul aplicat în domeniul ecologiei. Astfel, l-am putea defini ca fiind o mișcare socio-politică sau civică care își propune să aplice conceptele ecologiei la protecția mediului. Ideea care stă la baza acestei mișcări este aceea că oamenii sunt parte integrantă a ecosistemului și trebuie să facă schimbări profunde de comportament și atitudine pentru a se integra în mediu și a-l menține în echilibru. Dintre numeroasele idei și obiective ale ecologismului, putem aminti:

- Grijă pentru sănătatea mediului;
  - Un nou model de societate, bazat pe responsabilitate politică, socială și ecologică;
  - Promovarea educației pentru mediu;
  - Dezaprobarea consumului de produse cu impact negativ asupra mediului;
  - Promovarea reciclării ca o practică dezirabilă pentru conservarea ecosistemelor;
  - Promovarea legislației privind responsabilitatea față de mediu.
  - Reducerea amprentei ecologice.
- **Ecofeminism:** un curent de gândire și o mișcare socială care integrează feminismul și ecologismul, subliniind relația dintre subordonarea femeilor și a altor grupuri sociale defavorizate

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

și supraexploatarea și degradarea mediului natural. Ecofeminismul susține că sistemul capitalist și neoliberal, în alianță cu sistemul patriarhal, au generat o cultură a dominației și a exploatării mediului fără control social care, având în vedere că ființele umane sunt eco-dependente, trebuie înlocuită cu un sistem bazat pe o relație armonioasă cu natura. Acest concept va fi aprofundat în următorul subcapitol.

- **Schimbări climatice:** Schimbările climatice reprezintă modificarea climei Pământului la nivel global. Această variație se datorează cauzelor naturale și acțiunii umane și afectează toți parametrii climatici: temperatură, precipitații, nebulozitate, pe diferite scări de timp.

Există în prezent un consens științific aproape general că modul nostru de producere și consum al energiei provoacă schimbări climatice globale, care la rândul lor vor avea efecte semnificative atât asupra ecosistemelor, cât și asupra sistemelor socio-economice.

Schimbările climatice sunt observabile peste tot în lume și pot avea consecințe devastatoare, atât pentru mediu, cât și pentru oameni. Activitatea umană, în special arderea combustibililor fosili care generează gaze cu efect de seră, este cauza din spatele acestei amenințări grave pentru mediu, cea mai mare cu care s-a confruntat vreodată omenirea. Potrivit datelor Eurostat, un procent de 79% din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniunea Europeană se datorează arderii combustibililor în scopuri energetice sau de transport.

Efectele schimbărilor climatice sunt deja perceptibile, fiind dovedite de date furnizate de Organizația Meteorologică Mondială (OMM) privitoare la: creșterea temperaturilor, creșterea nivelului mării, evenimente meteorologice extreme precum secete, furtuni și uragane, valuri de căldură mai intense și mai frecvente, secete și incendii de vegetație.

Aceste fenomene naturale negative provoacă, la rândul lor, pagube economice și sociale, care vor deveni din ce în ce mai grave, cum ar fi daunele aduse culturilor agricole și producției alimentare, sau riscurile pentru sănătatea populației.

Schimbările climatice sunt o problemă globală cu perspectivă de mediu, politică, economică și socială, în care scenariul cel mai rău presupune și pierderi economice uriașe. Cu cât vom acționa mai târziu, cu atât investițiile pentru adaptarea la creșterea temperaturilor vor fi mai mari, iar limita poate ajunge în punctul dincolo de care adaptarea nu va mai fi posibilă.

- **Egalitatea de gen:** Egalitatea de gen se referă la faptul că toți oamenii trebuie să aibă aceleași drepturi, responsabilități, resurse și oportunități, indiferent de identitatea lor de gen și să fie tratați cu respect egal în toate aspectele vieții de zi cu zi: muncă, sănătate, educație. Principiul egalității și nediscriminării pe criterii de sex este o obligație generală de drept internațional și o valoare comună pentru toate națiunile. Având în vedere natura sa primordială, este întotdeauna privit ca un principiu de bază pentru toate celelalte drepturi fundamentale.

La scară globală, atingerea egalității de gen necesită, de asemenea, eliminarea practicilor nocive împotriva femeilor și fetelor, incluzând aici traficul sexual, feminicidul, violența sexuală în timpul războiului și alte practici de violență împotriva femeilor. La nivel global, "femeile rămân în urma bărbaților la toți indicatorii dezvoltării durabile".

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminte prin intermediul Realității Augmentate

- **Reutilizare și Reciclare:** Reutilizarea (Upcycling) reunește o varietate de tehnici creative prin care produsele "vechi" sunt modificate și primesc o a doua viață, devenind un produs "nou" fără a trece printr-o procesare industrială. În acest fel, prin combinarea și agregarea într-un mod creativ a obiectelor și componentelor folosite/purtate, rezultă un "produs nou" cu o valoare mai mare decât cea inițială.

Cu alte cuvinte, upcycling-ul se referă la obiecte a căror durată de viață este prelungită prin refolosire în același scop, sau adaptate pentru refolosire în alt domeniu. Scopul principal este acela de a menține un obiect de îmbrăcăminte în uz, cât mai mult timp.

Acest concept trebuie să producă o schimbare importantă în comportamentul nostru de consumator, deoarece este contrar sistemelor nesustenabile, cum ar fi fast fashion-ul. Obiectele de îmbrăcăminte produse în sistemul fast-fashion sunt purtate pentru o perioadă foarte scurtă de timp și reprezintă aproximativ 1/3 din textilele ajunse la gropile de gunoi.

Reciclarea (Recycling) este un proces de colectare, sortare și prelucrare a obiectelor aflate la sfârșitul ciclului de viață, pentru a valorifica materialele componente și a le transforma într-un produs nou. Un obiect reciclabil este adesea dezmembrat, transformat, reprelucrat, înainte de a deveni un alt produs final. Reciclarea are drept scop minimizarea generării de deșeuri și valorificarea acestora (Figura 1).

Părțile componente ale unui produs care altfel ar fi considerat un deșeu sunt privite drept resurse pentru a obține un alt produs utilizabil, urmând un model circular:

folosire primară → reciclare → refolosire

Spre deosebire de reutilizare, separarea componentelor și procesarea într-un sistem de reciclare consumă multă energie și generează emisii care îl fac o opțiune mai puțin eficientă și durabilă decât reutilizarea.

În concluzie, diferența dintre reciclare și reutilizare este că reciclarea implică o procesare industrială, în timp ce reutilizarea folosește un produs uzat sau părți din acesta pentru a obține altul de valoare mai mare fără a ca acestea să fie transformate prin procese industriale de descompunere și amestecare cu alte materiale.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Auqmentate

FIGURA 1. RECICLAREA PRODUCE UN CERC VIRTUOS AL CREȘTERII SUSTENABILE

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

- **Dezvoltare durabilă:** totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care să asigure un echilibru între aspectele sociale și economice pe de o parte, și elementele mediului natural pe altă parte, în scopul protejării acestuia. Dezvoltarea sau creșterea durabilă ori sustenabilă se referă la integrarea obiectivelor sociale, economice și de mediu într-un mod care să asigure că dezvoltarea aduce beneficii tuturor țărilor, oamenilor și mediului. În acest scop, statele membre ONU au elaborat Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă, care urmează să fie atinse până în 2030. Aceste obiective sunt universale și se aplică tuturor țărilor, dezvoltate sau în curs de dezvoltare.

Creștere incluzivă: este creșterea economică ale cărei beneficii sunt distribuite în întreaga societate, fără a neglija pe nimeni, și creând oportunități pentru toți, în special pentru cei care se confruntă cu prea multe bariere în calea îmbunătățirii condițiilor de viață. Dezvoltarea incluzivă este o formă a dezvoltării participative, care asigură participarea persoanelor și comunităților marginalizate în proiectele de dezvoltare care le afectează viața. Conceptul de creștere incluzivă răspunde unei schimbări de mentalitate, conform căreia echitatea nu mai poate fi văzută ca un obstacol în calea creșterii sau, în cel mai bun caz, ca o consecință spontană a creșterii. Majoritatea oamenilor de știință sunt acum de acord că dezvoltarea poate fi realizată doar prin reducerea sărăciei și a inegalității. Experiența țărilor în curs de dezvoltare din a doua jumătate a secolului al XX-lea a contribuit în mare măsură la această schimbare de mentalitate. Mai mult, aceasta se regăsește în Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 8 din Agenda 2030, formulată drept: “Promovarea creșterii economice incluzive și durabile, a ocupării forței de muncă și a muncii decente pentru toți”.

2.2 Rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu

2.2.1. Care este rolul femeilor în protejarea mediului?

Schimbările climatice pun în pericol planeta și, în consecință, viețile ființelor vii care o locuiesc, incluzând aici și specia umană. Combaterea acestui fenomen este una dintre marile provocări cu care se confruntă umanitatea deoarece ea este în același timp cauza acestei probleme, dar și singura forță capabilă să o rezolve în următoarele decenii. În această sarcină grea, care va necesita implicarea tuturor, femeile vor avea un rol fundamental de jucat. Un rol pe care Organizația Națiunilor Unite (ONU) l-a recunoscut deja în 1995, în cadrul celei de-a patra Conferințe Mondiale privind Femeile, desfășurată la Beijing. Atunci au fost stabilite trei obiective strategice în ceea ce privește femeile și mediul:

- Participarea activă a femeilor la toate nivelurile de luare a deciziilor de mediu;
- Integrarea preocupărilor și perspectivelor acestora în politicile și programele legate de mediu;
- Stabilirea metodelor de evaluare a impactului politicilor de dezvoltare și de mediu asupra femeilor.

La aniversarea a 20 de ani de la constituirea Platformei de Acțiune de la Beijing - Beijing+20 - a fost elaborat un pachet de documente care constituie un cadru global pentru realizarea egalității de gen și abilitarea femeilor și fetelor. Din analiza acestor materiale, Uniunea Interparlamentară a concluzionat că femeile aflate în poziții de decizie și putere au o preocupare mai mare pentru bunăstarea socială și protecția juridică și sporesc încrederea populației în aparatul politico-administrativ din care fac parte.

Aceste constatări sunt în acord cu teoria lui Carol Gilligan (n. 1936 - feministă, eticiană și psihologă americană, cunoscută în special pentru studiile de gen și cercetările privind relațiile etice), care susține că există diferențe între femei și bărbați privind modul în care raționează și iau decizii. În timp ce bărbații urmează un raționament mai individualist sau ceea ce ea numește o *etică a dreptății*, femeile decid în general conform unei *etici a grijii* sau *îngrijirii*, care presupune o viziune mai largă în care intră sensibilitatea față de nevoile celorlalți și responsabilitate reciprocă.

Etica justiției se caracterizează printr-un raționament bazat pe respect, imparțialitate și judecată fără a ține cont de particularitățile fiecărei persoane, foarte axat pe îndeplinirea datoriei. În schimb, etica îngrijirii, puternic influențată de poziționarea femeii ca principal responsabil pentru reproducerea socială¹, favorizează o gândire mai concentrată pe binele comun, ținând cont de legăturile dintre oameni și de valorile responsabilității și solidarității mai presus de performanța profesională. În acest sens, gândirea predominantă de-a lungul istoriei în procesul decizional a urmat etica justiției, condiționată de prezența ridicată a bărbaților în organele puterii și de dificultatea accesului femeilor la aceste posturi. Totuși, societatea nu este formată din ființe individuale, ci mai degrabă există o rețea de relații și oamenii depind unii de alții, motiv pentru care este necesar să se introducă o viziune de ansamblu care să țină cont de particularități, mai ales în cazurile de vulnerabilitate mai mare, și să opteze pentru măsuri care să reprezinte societatea în ansamblu.

---

¹ Ansamblul instituțiilor și activităților necesare pentru crearea vieții prin nașterea de copii, menținerea vieții și înlocuirea generațională a vieții.

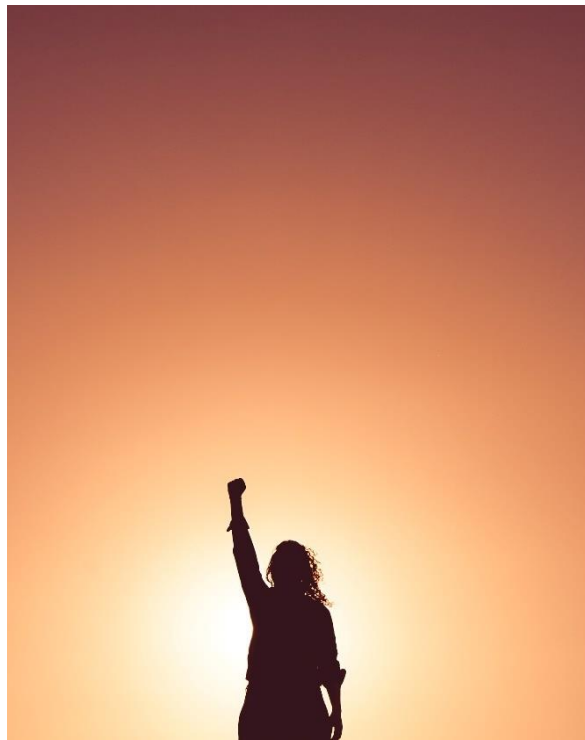

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

În baza acestei logici, este necesară includerea femeilor în procesele decizionale privind schimbările climatice, nu doar ca o chestiune de dreptate socială și egalitate în reprezentarea femeilor și bărbaților la putere, ci și pentru că, în fața situației stringente a încălzirii globale, introducerea viziunii globale și responsabile pe care o implică etica îngrijirii poate fi cheia pentru realizarea unei societăți mai egalitare și mai durabile.

2.2.2. Figuri feminine marcante în domeniul ecologiei și al activismului de mediu

În ultimul deceniu, Natura a transmis mesaje constante, începând cu cutremurul și tsunamiul care au afectat centrala nucleară de la Fukushima în 2011 și terminând cu incendiile grave care au devastat mii de hectare de pădure în Australia în 2019. Dincolo de aceste evenimente specifice, există îngrijorarea cu privire la fenomene precum creșterea temperaturii medii a pământului (încălzirea globală), topirea calotelor de gheață de la poli și a ghețarilor și creșterea nivelului mării sau pierderea biodiversității, care joacă un rol protector cheie în prevenirea proliferării bolilor infecțioase precum COVID -19.

FIGURA 2. CARE ESTE ROLUL FEMEILOR ÎN PROTEJAREA MEDIULUI?

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

Femeilor le revine un rol esențial în salvagardarea naturii și a speciei umane. Ele sunt tot mai prezente în principalele organe decizionale ale lumii, precum Ursula von der Leyen, actualul președinte al Comisiei Europene și un mare campion al programului de Redresare Verde după criza coronavirusului.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

În afara instituțiilor, multe femei își manifestă zilnic implicarea și luptă pentru îmbunătățirea sănătății mediului. Aici se remarcă tânăra Greta Thunberg. La doar 17 ani, ea a devenit purtătorul de stindard al tinerilor angajați în lupta împotriva schimbărilor climatice (Figura 2). Pentru a ajunge până aici, femeile au fost nevoite de zeci de ani să lupte pentru egalitatea de gen, domeniu în care, după cum recunoaște însăși ONU, mai este un drum lung de parcurs.

Să amintim numele câtorva dintre femeile care, de-a lungul secolului trecut, au contribuit la protejarea mediului natural și la sensibilizarea populației lumii privind problemele de mediu:

- Rachel Carson (1907 - 1964)

În 1962, Carson, biolog și conservacionist american, a publicat lucrarea *Primăvară tăcută* (Silent Spring), în care a abordat consecințele devastatoare ale utilizării pesticidelor asupra faunei sălbatice și care a contribuit la conștientizarea privind problemele de mediu. Datorită ei, a început să fie sărbătorită și Ziua Pământului și a fost dezvoltată Agenția pentru Protecția Mediului din SUA (EPA). Ne-a lăsat idei precum următoarea, care ilustrează perfect viziunea ei asupra naturii: "*Ființele umane fac parte din natură și războiul lor împotriva naturii este inevitabil un război împotriva lor înșiși*".

- Jane Goodall (1934 -)

Primatolog și antropolog englez care a revoluționat știința cu metodele sale inovatoare și descoperirile fascinante despre comportamentul cimpanzeilor sălbatici din Gombe (Tanzania). Ajunsă la o vârstă înaintată, dr. Goodall continuă să lucreze intens la protecția ecosistemelor și a biodiversității, educație pentru mediu și sustenabilitate.

- Wangari Maathai (1940 - 2011)

În 2004, această biologă kenyană, cunoscută și sub numele de *Tree Woman*, a primit Premiul Nobel pentru Pace, pentru contribuția ei la dezvoltarea durabilă. Acest premiu, primul acordat unei femei africane, a fost punctul culminant al unei cariere începute în 1977, când a fondat mișcarea *Centura Verde*, al cărei scop era combaterea deșertificării, defrișărilor, crizei apei și foametei din mediile rurale.

- Vandana Shiva (1952 -)

Unul dintre marii purtători de stindard ai ecofeminismului contemporan. Fizicianul și filozoful indian înțelege Pământul ca o entitate care face parte din individ și solicită o transformare care va pune capăt schimbărilor climatice, inegalității, nedreptății, războaielor și foametei. Ea a fost una dintre fondatorii Organizației Femeilor pentru Mediu și Dezvoltare (WEDO).

- Sheila Watt-Cloutier (1953 -)

Watt-Cloutier este o activistă inuită canadiană care apără dreptul poporului ei de a trăi în frig. Lumea inuiților - un nume comun pentru diferitele popoare care trăiesc în regiunile arctice din America de Nord - se topește și, prin urmare, lupta ei împotriva încălzirii globale, ceea ce i-a adus o nominalizare la Premiul Nobel pentru Pace în 2007.

2.2.3. Politică, putere, egalitate și sustenabilitate

Implementarea egalității între femei și bărbați și a echității de gen sunt esențiale pentru realizarea unei dezvoltări durabile și creșteri incluzive, care să asigure în același timp conservarea mediului.

Chiar dacă am pășit în secolul XXI, trebuie să admitem că există încă decalaje majore în materie de egalitate de gen în defavoarea majorității femeilor în ceea ce privește mediul și efectele schimbărilor climatice. În acest context, se impune abordarea susținută a aspectelor privitoare la rolul femeilor, problemele de mediu, dezvoltarea și schimbările climatice, așa cum au fost formulate în cadrul Obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU.

Femeile au mai puțin acces la resurse și le folosesc diferit față de bărbați, iar contribuția lor locală la cunoaștere și la activitatea de conservare a mediului nu este întotdeauna vizibilă sau apreciată. De aici a apărut necesitatea de a încorpora perspectiva de gen în managementul de mediu și în lupta împotriva schimbărilor climatice într-o manieră integratoare, cu toate considerentele de gen necesare pentru a consolida și valorifica rolul femeilor, împuternicirea lor și relația dintre capacitățile lor și oportunitățile oferite. Înțelegerea relației dintre gen și mediu este cheia pentru abordarea problemelor de mediu într-un mod echitabil și durabil. Deși există dovezi ale importanței legăturii gen-mediu, este necesar să se recunoască lipsa notabilă de date sistematice în acest domeniu și să se analizeze mai profund modul în care putem consolida integrarea perspectivei de gen în politicile și acțiunile pro-mediu. Trebuie să ne asigurăm că ambele linii prioritare se susțin reciproc pentru a face progrese mai mari și mai bune către realizarea efectivă a durabilității mediului și a egalității de gen în țările noastre.

Ca urmare a inegalităților de gen, bărbații și femeile folosesc resursele naturale în mod diferit și, de asemenea, au roluri și cunoștințe diferite în utilizarea și gestionarea lor.

Din acest motiv, politicile, programele și proiectele de mediu pot avea un impact diferit asupra noastră, mai ales atunci când femeile nu participă în mod egal și semnificativ la organismele de luare a deciziilor și de reprezentare, pentru a determina schimbări în utilizarea și managementul resurselor.

Comportamentul de consum, reciclarea, mobilitatea etc. nu sunt, de asemenea, identice între femei și bărbați. Cu alte cuvinte, inegalitatea de gen încă prezentă în societatea noastră este reflectată în modul în care femeile suferă din cauza și se confruntă cu schimbările climatice. Prin urmare, femeile sunt mai expuse și, în același timp, au mai puțină capacitate de răspuns, din cauza prezenței mai scăzute în organele de putere care stabilesc măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea. Prin urmare, este necesar să se propună mecanisme care să faciliteze și să încurajeze femeile să acceadă într-o mai mare măsură în acele organisme decizionale care emit planuri de acțiune și linii directoare de urmat în legătură cu schimbările climatice, care afectează în cele din urmă viitorul oamenilor de pe această planetă.

În ultimii ani, se încearcă implementarea conceptelor de egalitatea de gen în politicile de mediu. Cu toate acestea, nu există un consens global cu privire la domeniile sau indicatorii care pot fi luați în considerare în studii și diagnostice, pentru a ajuta la determinarea stării de fapt și a priorităților de acțiune. Mai mult, principalele cercetări privind schimbările climatice efectuate până acum abia dacă au

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

luat în considerare variabila gen în măsurătorile sale mai tehnice. Ceea ce pare clar este că analiza relației dintre gen și schimbările climatice poate fi abordată din cel puțin trei perspective diferite: din cauze (cine provoacă schimbările climatice sau contribuie cel mai mult la aceasta), din efecte (cine suferă cel mai mult de pe urma acestora sau asupra cui cad consecințele acestora) și din atitudini și opinii (care oferă îndrumări cu privire la poziția și rolul adoptat de fiecare gen în raport cu schimbările climatice). În orice caz, răspunsul la marea provocare pe care o reprezintă schimbările climatice necesită participarea activă și incluzivă atât a bărbaților, cât și a femeilor. Există chiar și voci care încep să vorbească despre necesitatea identificării de noi masculinități pentru a combate perpetuarea rolurilor de gen în fața acestei probleme.

Din acest motiv, guvernele, instituțiile, principalele partide politice și mișcări sociale promovează măsuri care vizează, cel puțin, atenuarea efectelor grave care încep deja să se vadă și, dacă este posibil, adaptarea comportamentului și adoptarea de inițiative care contribuie la atenuarea unei situații pe care Uniunea Europeană a descris-o deja drept o urgență climatică. În acest scenariu, se consideră importantă luarea în considerare a perspectivei de gen într-o manieră transsectorială, în politica climatică în ansamblu.

Studiul relației dintre schimbările climatice și gen a fost abordat în literatură din diverse perspective:

- Femeile și bărbații sunt afectați în mod diferit de schimbările climatice. Datorită construcției sociale a rolurilor femeilor, care sunt mai mult asociate cu spațiul casnic și îngrijirea familiei, femeile sunt mai vulnerabile la efectele schimbărilor climatice, în special la niveluri socio-economice mai scăzute.
- Femeile și bărbații contribuie în mod diferit la cauzele schimbărilor climatice. Adică, amprentele ecologice individuale sunt rezultatul unei anumite distribuții a rolurilor de gen, responsabilităților și identităților specifice.
- Femeile și bărbații au atitudini diferite și au o implicare diferită în răspunsurile la schimbările climatice. Rolurile diferite în cadrul societății au ca rezultat atitudini diferite față de politicile existente, participarea la luarea deciziilor și implicarea în implementarea soluțiilor. Chiar și politicile adoptate pot afecta și ajuta în mod diferit femeile și bărbații (de exemplu, protecția împotriva sărăciei energetice) dacă dimensiunea de gen nu este luată în considerare.

Ecofeminismul oferă o alternativă la criza valorilor din societatea consumeristă și individualistă de astăzi, prin diverse acțiuni precum: activism ecologic, practici agro-ecologice, apărarea animalelor, crearea de rețele ecologice și solidaritate de producție, distribuție și consum, lupta pentru conservarea resurselor naturale, reciclare, educație pentru mediu, diseminarea ideilor prin multiplele canale disponibile, de la rețelele sociale la educația formală. Acestea și altele pot fi modalități ecofeministe de a crea o nouă cultură a egalității și durabilității (Figura 3).

Conștiința noastră de sine, ca specie umană, trebuie să se îndrepte spre egalitatea între femei și bărbați nu numai în ceea ce privește dimensiunea socială și culturală, ci și privitor la natura umană, condiționată biologic. Aceasta include atât recunoașterea femeilor în sfera culturală și socială, cât și acceptarea deplină, în ceea ce este esențial uman, a acelor valori disprețuite și marginalizate ca fiind specific feminine (legături afective, compasiune, sacrificiu, maternitate). Vom obține astfel o viziune mai realistă

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

asupra speciei noastre ca parte a întregului care este natura și, în consecință, vom trata ființele vii non-umane cu respectul pe care îl merită. Există numeroase forme de dominație - gen, clasă, rasă, alegere sexuală, specie etc. - pe care ecofeminismul le contestă prin evidențierea interconexiunilor dintre acestea.

FIGURA 3. ECOFEMINISMUL - REZULTATUL FUZIUNII DINTRE DOUĂ IDEOLOGII DE MARE ACTUALITATE

Source: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

Feminismul nu trebuie să se delimiteze de noile preocupări și sensibilități ale femeilor, între care ecologismul joacă un rol important. Și dacă ne închipuim că feminismul ar trebui să ridice orizonturi utopice (în sensul etimologic de “ou-topos”, ceea ce încă nu a avut loc, dar poate avea loc), putem observa că ecofeminismul poate juca un important rol concret în acest secol XXI, în care omenirea va trebui să se confrunte cu o transformare socio-economică și culturală profundă pentru a atinge egalitatea și eco-justiția, și în final pur și simplu pentru a supraviețui.

2.2.4. Ecologism plus feminism: ecofeminism

2.2.4.1. Ce este ecofeminismul?

Ecofeminismul este un curent de gândire și acțiune politică al secolului XX, care face o critică radicală a modelului economic actual și a discursului modernității bazat pe raționalismul științific. Se configurează ca o mișcare socială, care atrage atenția privind nevoia de a transforma societatea în ansamblu și, în același timp, se articulează ca o practică individuală, un mod diferit de a fi și de trăi în lume, un mod de a fi mai just, mai echitabil și mai suportiv.

Una dintre premisele sale cardinale este legătura pe care o stabilește între ecologism și feminism, o sinergie care răspunde unei situații de criză ecologică și criză de îngrijire, care în prezent pune în pericol nu doar propria noastră supraviețuire ca specie, ci și cea a planetei și a tuturor ființelor vii care o locuiesc.

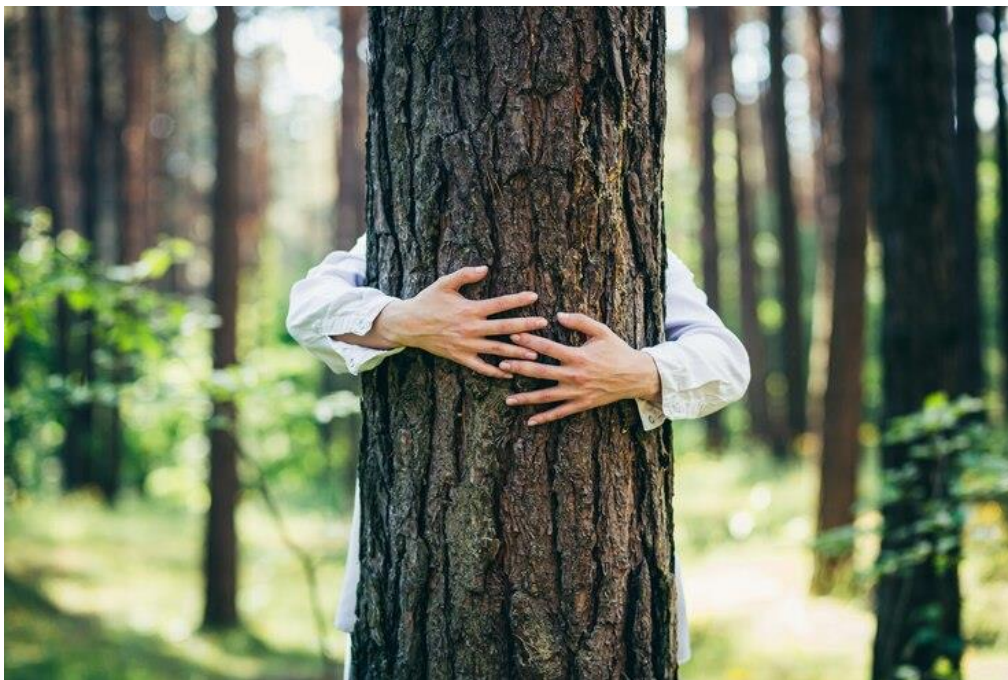
Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminte prin intermediul Realității Augmentate

A devenit clar că este nevoie urgentă să ne îndreptăm către un nou model care să ne restabilizeze ca ființe vii conectate la natură fără ierarhii, fără exploatare și dominare, bazat pe înțelegerea unică și revelatoare că suntem vulnerabili și dependenți. Pentru a realiza acest lucru, îngrijirea trebuie să fie universalizată și să nu mai cadă doar în responsabilitatea femeilor.

2.2.4.2. Povești de succes

O primă poveste de succes este cea a mișcării femeilor Chipko. Este meritul Vandanei Shiva de a fi descoperit și dat publicității această mișcare de rezistență la așa-numita „dezvoltarea negativă”. Bazându-se pe principiile nesupunerii civice ale lui Gandhi, femeile din mediul rural Chipko, în numele principiului feminin al Naturii în cosmologia indiană, au reușit să oprească defrișarea totală a munților Himalaya. Chipko, un cuvânt hindi care înseamnă "îmbrățișare", este folosit pentru a descrie mișcarea deoarece femeile din satele locale au "îmbrățișat" literalmente copacii, interpunându-și corpurile între copaci și tăietorii de lemne, pentru a împiedica tăierea lor (Figura 4). Oponându-se soților lor, care erau dispuși să vândă pădurile comunale, femeile Chipko au câștigat conștiință de grup și mai târziu au continuat să lupte împotriva violenței domestice și pentru participare în sfera politică. Mișcarea a luat naștere în regiunea himalayană Uttar Pradesh (mai târziu Uttarakhand) în 1973 și s-a răspândit rapid în întreaga Himalaya indiană.

Mișcarea Chipko poate fi numită, în esență, o mișcare a femeilor. Femeile, fiind singurele care se ocupă de culturi, de animale și de copii, ar fi pierdut tot ce aveau din cauza inundațiilor și a alunecărilor de teren, cauzate de creșterea defrișărilor în favoarea urbanizării.

FIGURA 4. MIȘCAREA CHIPKO - UN EXEMPLU DE ACȚIUNE PAȘNICĂ A FEMEILOR PENTRU SALVGARDAREA NATURII.

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

În sialul acestei mișcări se situează mișcarea femeilor Plachimada, relatată tot de Vandana Shiva: O femeie din Plachimada - un sat indian în care funcționa o fabrică a companiei Coca-Cola - a adus la cunoștință faptul că 1,5 milioane de litri de apă potabilă le erau „furate”, astfel încât oamenii erau nevoiți să meargă pe jos 16 kilometri pentru a obține apa de care aveau nevoie. Vandana a mers în sat și a văzut 500 de polițiști care încercau să rețină 100 de femei; acestea purtau insigne pe care scria: „Cine bea cola, bea sângele poporului meu”. Vandana povestește: „Inspirația mea vine de la acele femei care nu au uitat cine sunt și ce relație au avut cu pământul. Forța lor este puterea mea. Fabrica s-a închis în 2004. Sunt o realităstă care crede că, într-un loc foarte întunecat, o lampă slabă aruncă multă lumină”. Acest grup de femei a obținut o hotărâre judecătorească prin care se recunosc drepturile comunitare la apă în fața exploatării devastatoare de către multinaționale.

2.2.4.3. Provocări viitoare ale ecofeminismului

Ecofeminismul se confruntă cu mai multe provocări: integrarea valorilor ecofeministe în cât mai multe domenii, într-o manieră transversală; creșterea vizibilității mișcărilor ecofeministe și punerea lor în valoare; crearea de alianțe cu mișcarea feministă. Este necesar să se disemineze acest discurs, construit dintr-un loc periferic și devalorizat, care a fost spațiul alocat femeilor, dar de care depind nevoi vitale, pentru că propune o schimbare a priorităților, care este posibilă și necesară.

Suntem convinși că ecofeminismul, ca mișcare de acțiune directă, are o mare forță transformatoare și de emancipare socială, care aduce soliditate și consistență mișcărilor ecologiste și feministe, care, acționând izolat, ar fi limitate în demersurile lor. Este necesar să denunțăm supremația pe care acțiunea umană o are în fața ecosistemelor și, de asemenea, să analizăm modul în care diferitele sisteme de opresiune afectează nu doar femeile, ci și populațiile cele mai vulnerabile.

Nu este vorba aici despre o utopie, ci despre găsirea unor soluții viabile pentru trecerea către un model social și economic sustenabil, care să asigure o viață demnă pentru toți. Acest model nu postulează idealuri, ci identifică nevoi reale cu privire la modul de dezvoltare a politicilor interne actuale și propune dezbateri despre ceea ce este posibil să se producă la nivel local, concomitent cu reorganizarea muncii productive și reproductive. Ecofeminismul ne permite să construim o nouă cultură a egalității și sustenabilității deoarece oferă o alternativă justă și defensivă la politicile de dezvoltare actuale, care au dus la criza socială și de mediu în care ne aflăm și care, dacă nu vom acționa, ne vor conduce la colaps. Feminismul și ecologismul sunt chemate să se îmbogățească reciproc. Rolul lor va fi fundamental în secolul XXI. După cum au subliniat conferințele mondiale ale ONU și numeroase ONG-uri, femeile sunt printre primele victime ale degradării mediului natural, dar sunt și protagoniste în salvagardarea naturii. Ecofeminismul este gândirea și practica care abordează această problemă în dublul ei aspect.

Ecologismul nu este întotdeauna feminist; există chiar și unele curente ecologiste care au luat poziții deschis antifeministe. În același timp, feminismul nu manifestă în general o mare sensibilitate față de mediu. Feminismul și ecologismul sunt încă, în mare măsură, două lumi care și-au întors spatele una alteia, dar care în viitor sunt destinate să aibă de-a face una cu cealaltă și, probabil, să încheie pacte de sprijin reciproc.

2.3. Conștientizarea problemelor de mediu și educație pentru mediu

2.3.1. Ce este conștiința ecologică?

Termenii “conștientizarea problemelor de mediu” sau mai simplu “conștientizarea ecologică” denotă o filozofie generală, o mișcare socială sau, pe scurt, o atitudine față de viață care se preocupă de conservarea mediului și îmbunătățirea stării acestuia.

Sintagma “conștientizarea problemelor de mediului” relaționează cuvintele „conștiință”: cunoașterea pe care oamenii o au despre ei înșiși și „mediu”: mediul care ne înconjoară; prin urmare, poate fi definită drept: cunoașterea pe care o au ființele umane despre mediul care le înconjoară, în scopul de a avea grijă de acesta.

Activitățile de conștientizare ecologică sunt dinamice și încearcă să-i facă pe indivizi conștienți de problemele de mediu existente, precum și de interacțiunile dintre mediu și ființele umane și consecințele acestora. Altfel spus, sunt acțiuni direcționate pentru formarea unei conștiințe ecologice.

Suntem conștienți de importanța îngrijirii sănătății noastre și ar trebui să fim, de asemenea, conștienți de necesitatea de a proteja mediul în care trăim. Conștientizarea ecologică este un proces de învățare necesar, indiferent de vârsta sau de nivelul de educație.

Această conștientizare privind mediul în care trăim a devenit deosebit de importantă în ultimii ani, când comunitatea științifică a observat că acțiunile omului afectează direct și negativ mediul (Figura 5).

FIGURA 5. STUDII ȘTIINȚIFICE AU ARĂTAT CĂ PĂMÂNTUL A SUFERIT DEJA DISTRUGERI IREPARABILE.

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

Destul de recent, un grup de 15.000 de oameni de știință din 184 de țări au avertizat cu privire la fenomenele negative din mediu, care amenință bunăstarea umană și provoacă daune ireversibile Pământului. Nu este prima dată când fac acest lucru: o primă alarmă a fost trasă în 1992. Douăzeci și cinci de ani mai târziu, au revenit cu un articol semnat de toți în revista BioScience.

În ultimii 25 de ani, degradarea mediului pare să se îndrepte către un scenariu de schimbări climatice cu consecințe grave, incluzând defrișări, lipsa accesului la apă potabilă și riscul de dispariție a unor specii de animale și plante. Cum pot fi îmbunătățite perspectivele pentru viitor? Experții indică o serie de moduri prin care aceste probleme pot fi abordate:

- Crearea de noi rezervații naturale, atât terestre, cât și marine;
- Restricții privind comerțul cu animale sălbatice;
- Trecerea la o dietă pe bază de plante și reducerea consumului de carne;
- Utilizarea energiei regenerabile ca sursă standard de energie;
- Elaborarea legislației care să susțină toate aceste schimbări.

În acest context, conștientizarea publicului cu privire la necesitatea conservării și îmbunătățirii mediului este vitală. Conștientizarea ecologică este o filozofie de viață care se preocupă de mediu și îl protejează pentru a-l conserva și a garanta echilibrul prezent și viitor al acestuia. Trebuie să fim conștienți că omul a devenit unul dintre cele mai dăunătoare elemente ale naturii. Defrișările, poluarea apei, solului și aerului, ori încălzirea globală, sunt o consecință a stilului de viață care predomină în societatea actuală.

Alături de conștiința ecologică, apare un alt concept strâns legat de acesta: educația pentru mediu. Scopul acestui tip de educație este sensibilizarea privind problemele de mediu, dar și dobândirea de cunoștințe ecologice, atitudini și valori, astfel încât fiecare să se angajeze să întreprindă acțiunile necesare pentru protejarea mediului.

Acest tip de educație se poate dezvolta pe tot parcursul vieții și nu este niciodată prea târziu pentru a începe instruirea, dar este important ca copiii să înceapă să conștientizeze aceste probleme încă de la o vârstă fragedă. Astfel, educația pentru mediu și dobândirea conștiinței ecologice ne ajută să realizăm că fiecare acțiune pe care o întreprindem în viața noastră de zi cu zi are un impact asupra mediului. Mijloacele de transport pe care le folosim pentru a ajunge la serviciu, folosirea pungilor de plastic, tipul de energie pe care o consumăm, toate au o influență pe care o putem minimiza.

2.3.2. Ar putea fi oprite schimbările climatice?

Datele actuale privind schimbările climatice nu sunt foarte optimiste, dar o schimbare în mentalitatea publicului care să determine autoritățile să sprijine lupta împotriva schimbărilor climatice poate evita cele mai grave scenarii ale schimbărilor climatice.

Oamenii de știință și experții indică stratul de ozon ca exemplu de problemă de mediu care a fost rezolvată atunci când au fost puse în aplicare măsurile corecte. Prin urmare, conștientizarea de către societate a problemelor de mediu joacă un rol crucial pentru viitorul Pământului (Figura 6). Nu este vorba doar de luarea unor decizii individuale, ci de crearea unei mișcări sociale ample care să îi determine pe guvernanți sau marile corporații să ia măsuri.

Conștientizarea problemelor de mediu poate fi promovată în două moduri:

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

- În școală, prin acțiuni practice de educație ecologică pentru copii și adolescenți;
- Prin inițiative de sensibilizare cu privire la consecințele pe care acțiunile noastre le pot avea asupra mediului.

FIGURA 6. CONȘTIENȚIZAREA ESTE CHEIA PENTRU MATERIALIZAREA SPERANȚELOR PRIVIND VIITORUL PLANETEI

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

În școală, se pot desfășura activități precum: sortarea deșeurilor solide și depozitarea în containere adecvate; activități axate pe reutilizarea materialelor și vizite în parcuri naturale pentru a observa animalele în habitatul lor natural, ceea ce ajută la înțelegerea de ce este esențială protejarea resurselor naturale. Aceste tipuri de activități trezesc conștiința ecologică încă din copilărie și conduc la generații care sunt mai dispuse să protejeze natura și mediul în care trăiesc zi de zi.

Acțiunile de promovare a sensibilizării față de problemele mediului pot fi foarte diverse: de la evenimente unice pe teme specifice până la campanii publicitare care ne fac să reflectăm asupra obiceiurilor noastre zilnice și asupra modului în care acestea afectează natura.

2.4. Educație pentru egalitatea de gen și consolidarea capacităților

2.4.1. De ce este importantă promovarea egalității de gen în educație?

Educația în spiritul egalității de gen și capacitarea (împuternicirea) femeilor sunt componente esențiale ale angajamentului ONU de a promova egalitatea între femei și bărbați.

Instruirea pentru egalitatea de gen este un proces transformator care are ca scop furnizarea de cunoștințe, tehnici și instrumente pentru a dezvolta abilități și a schimba atitudini și comportamente. Este un proces continuu și pe termen lung, care necesită voință politică și angajament din partea tuturor părților, pentru a crea societăți incluzive care să promoveze egalitatea de gen.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

Formarea bazată pe egalitatea de gen este un instrument, o strategie și un mijloc de a produce transformarea individuală și colectivă către egalitatea de gen prin creșterea gradului de conștientizare, învățarea responsabilității, dezvoltarea cunoștințelor și a competențelor. Ajută femeile și bărbații să dobândească cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru a promova egalitatea de gen în viața de zi cu zi și în munca lor. Formarea pentru egalitatea de gen este o parte integrantă a angajamentelor noastre pentru drepturi egale pentru toți oamenii.

Educația este un mijloc foarte important de combatere a violenței, în special a violenței bazate pe gen, care are rădăcini în concepții și stereotipuri dobândite. Sunt mai multe spații în care socializăm și ne formăm ca oameni, unul dintre principalele fiind școala la diferite niveluri. O educație cu o abordare a egalității de gen este esențială pentru a combate stereotipurile precum machismul și pentru a eradică violența domestică.

Punerea accentului pe aspectele de gen favorizează interiorizarea preceptelor de respect și empatie la fete și băieți și, de asemenea, contribuie la formarea de ființe umane care respectă diferențele, minoritățile și pe cei mai vulnerabili membri ai societății. Prin rolul socializator și formativ, școala ajută la eradicarea practicilor sexiste și discriminatorii care plasează femeile (femininul) într-o poziție defavorizată față de bărbați (masculinul).

Abordarea de gen în educație contribuie la interacțiunea transversală cu alte abordări, între care amintim abordarea incluzivă, care promovează respectul pentru „diferențele culturale, sociale, etnice, religioase, dizabilități sau privind stilul de învățare”. O altă interacțiune importantă este cu abordarea interculturală, orientată spre conviețuire bazată pe recunoașterea diversității culturale și lingvistice, eliminând toate formele și manifestările de rasism, care apar adesea în legătură cu discriminarea de gen.

2.4.2. Coeducația

2.4.2.1. Definirea conceptului de “coeducație”

O discuție despre coeducație trebuie să pornească de la definirea școlii mixte, ca fiind școala frecventată de elevi de ambele sexe, în care fetele și băieții participă împreună la procesul educațional. În definiția de dicționar, coeducația sau acțiunea de coeducare este: "Predarea în aceeași clasă și cu același sistem de învățământ elevilor de ambele sexe " sau "Educație a băieților la un loc cu fetele în școli mixte".

Această definiție nu se referă la o educație non-sexistă, ci la un model de educație mixt. În acest model, fetele și băieții împart și locuiesc împreună în același spațiu educațional, primesc aceeași programă școlară, folosesc aceleași materiale și sunt evaluați în același mod.

Coeducarea promovează egalitatea bazată pe respectul pentru diversitate, valorificând și făcând vizibil femininul și masculinul și promovând libertatea de alegere. Implică să ne cunoaștem pe noi înșine, în calitate de profesori, dar și pe elevii noștri. Deasemenea, implică să ne identificăm propriile prejudecăți, punând la îndoială și reflectând asupra modelelor sociale pe care le avem în jurul nostru și a valorilor pe care le transmitem, acțiunilor pe care le întreprindem pentru promovarea egalității. Toți cei care

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

participăm la viața copiilor avem responsabilitatea și angajamentul de a-i educa în spiritul egalității, pentru a obține cetățeni care își aduc contribuția la mersul societății, cu exercitarea deplină a drepturilor și libertăților (Figura 7). Acesta este adevăratul sens al coeducației.

FIGURA 7. EDUCAȚIA, PREMISĂ ESENȚIALĂ A SALVGĂDĂRII MEDIULUI

Sursa: www.pixabay.com

Copyright: Utilizare gratuită sub licența Pixabay. Nu necesită atribuire.

Acest model nu garantează însă punerea sub semnul întrebării a inegalității de gen, a stereotipurilor sexiste pe care le transmite și nici nu face vizibile contribuțiile femeilor la societate și la diferitele domenii ale cunoașterii. Studiul curriculum-ului ascuns și al curriculum-ului explicit se preocupă de localizarea acestor prejudecăți sexiste și, prin coeducație, de conștientizare și de transformare a modului în care este înțeles procesul de predare-învățare.

2.4.2.2. De ce este coeducația importantă?

Școala mixtă a realizat progrese importante în ceea ce privește echitatea și includerea deplină a femeilor în educație la toate nivelurile de învățământ, dar mai sunt provocări importante în ceea ce privește transformarea socială și culturală, care este locul în care coeducația joacă un rol fundamental. Într-un model de educație pentru egalitate, sălile de clasă ar trebui să fie o replică a lumii reale, în care femeile și bărbații trăiesc împreună. Prin urmare, din copilărie trebuie să învățăm să ne relaționăm unii cu alții și să trăim împreună în spiritul toleranței; pentru aceasta, putem și trebuie să facem din sala de clasă un loc sigur, în care să se învețe și să se pună în practică egalitatea.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

Coeducația constă în dezvoltarea tuturor capacităților atât ale fetelor, cât și ale băieților prin educație. Este vorba despre eliminarea stereotipurilor sau a ideilor preconcepute despre cum ar trebui să fie fetele și băieții, ori femeile și bărbații. Fiecare copil are dreptul de a fi diferit, de aceea este necesar ca educația să se facă punând în valoare diferențele individuale și calitățile personale.

Coeducația își propune să producă oameni deschiși la dialog și implică respect și toleranță, ceea ce este o garanție pentru prevenirea violenței. Educarea în respect și toleranță, în egalitate de condiții, tratament și oportunități, înseamnă educare pentru democrație.

2.4.3. Transversalitate în educație

Etimologic, transversalitatea este un concept definit ca „ceea ce este sau se extinde dintr-o parte în alta”. Într-un înțeles mai conceptual, preluat din domeniul matematicii, acest termen sugerează ideea de intersecție a unor domenii diferite. În domeniul educației, transversalitatea constă într-o propunere educațională care permite abordarea acțiunii didactice dintr-o perspectivă umanizatoare, dezvoltând în principal aspectele și valorile etice în formarea oamenilor. Această modalitate educațională își propune să contribuie la depășirea rupturii existente între școală și viață, precum și să ghideze scopurile educației, răspunzând la întrebarea „de ce să predăm?”. Odată cu dezvoltarea axelor transversale în educație, ceea ce ne propunem până la urmă este o schimbare de atitudini și comportament și, pe termen lung, construirea unei noi scări de valori care să răspundă unor principii etice diferite de cele care generează și agravează problemele actuale.

Axele transversale sunt teme de relevanță socială abordate din perspectiva valorilor, într-un mod sistematic și interdisciplinar. Ele sunt introduse în curriculum nu ca conținut disciplinar, ci ca intenție educațională cu o preocupare umanistă.

Această metodologie nu constă în predarea, cu atât mai puțin în impunerea de valori „corecte” sau „greșite” elevilor, este mai degrabă o abordare care să-i ajute să acționeze cu propriile valori alese autonom, ceea ce le permite să se situeze în realitate cu capacitatea de a acționa într-un mod conștient și critic în fața transformărilor profunde pe care le trăiesc sau le-ar putea trăi în viitor.

Valoarea educațională a axelor transversale este că ele nu se regăsesc într-o anumită zonă curriculară, ci traversează toate disciplinele și programele, iar profesorul și instituția de învățământ sunt cele care decid, în funcție de nevoile lor, ce valori selectează și cum lucrează la ele. Se implică cu subiecte, cu metodologii, cu spații educaționale, toate elementele actului didactic se întrepătrund în intenția formativă.

Astfel, dacă vorbim de educație pentru pace, toate disciplinele vor propune activități legate de această valoare: la matematică se poate folosi analiza statistică aplicată la situațiile de război care au fost trăite la nivel național sau internațional, la geografie se pot analiza țările și regiunile cele mai vulnerabile și cauzele acestei situații, în știință putem trece în revistă cele mai frecvente boli în situații de război. Conținuturile, cunoștințele sau temele prezente în propunerea educațională capătă un sens formativ care poate fi contextualizat sau situat în funcție de ceea ce este considerat mai imperativ.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

O transversalitate mai amplă include nu doar curriculum-ul, ci toate mesajele care pot fi plasate în toate spațiile instituției pentru conștientizarea problemei: în bibliotecă, în cantină, în mijloacele de transport, în săli de clasă etc.

Abordarea integratoare urmărește să depășească aspectele formale ale educației, care sunt uneori depășite și ineficiente.

Dacă educația nu este doar instrucție, în lumea de azi este mai necesar ca niciodată să-i dăm un sens formativ permanent, intenționat, real; această abordare creează posibilitatea împlinirii unuia dintre cele mai dorite principii ale noii școli de la sfârșitul secolului al XIX-lea, pe care din păcate nu l-am putut realiza: legarea școlii de viață.

3. Materiale și resurse suplimentare

Această secțiune își propune să fie un ajutor acordat cursanților în activitatea de studiu individual. Cursanții vor putea accesa diverse resurse online care vor facilita înțelegerea subiectelor prezentate pe parcursul desfășurării modulului de formare. Fiecare dintre resurse servește ca suport pentru studiul suplimentar și implementarea mai eficientă a ideilor și practicilor AR4Reclothing.

Modul 1: Rolul egalității de gen în sustenabilitatea de mediu și metode de formare bazate pe incluziunea de gen			
<i>Tipul resursei</i>	<i>Titlu</i>	<i>Tema/Capitol</i>	<i>Link</i>
Clip video	Gender Responsive Climate Finance	Cap. 2.2. Rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu	https://www.youtube.com/watch?v=YKmvdiXIDFI
Web	Website of an ecofeminist group	Cap. 2.2. Rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu (Ecofeminism)	https://womensgenderclimate.org/
Articol online	Women and the environment (PNUMA Publication)	Cap. 2.2. Rolul femeilor în sustenabilitatea de mediu	https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/13743/Women%20and%20the%20Environment.pdf?sequence=3&isAllowed=y
Clip video	Benefits of co-education	Cap. 2.4. Educație pentru egalitatea de gen și consolidarea capacităților	https://www.youtube.com/watch?v=FlcXiNsOTqE

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

4. Concluzii

În acest modul am analizat în profunzime trei teme principale: sustenabilitatea de mediu, egalitatea de gen și metodele de formare bazate pe egalitate de gen, evidențiindu-se legăturile dintre acestea. Am înțeles de ce femeile au un rol important de jucat în protejarea mediului, fiind capabile să transmită sensibilitatea și grija față de mediul înconjurător. De asemenea, am justificat nevoia de a produce, prin educație, o conștientizare serioasă și responsabilă privind egalitatea între sexe și protecția mediului.

5. Bibliografie

Cambio climático: Causas, consecuencias Y Soluciones, Greenpeace España. Available at:

https://es.greenpeace.org/es/trabajamos-en/cambio-climatico/?gclid=Cj0KCQiA-JacBhC0ARIsAIxybyNz0WZQUBd8LlSz48I_G3K7eo1bF91uhioq-rXYGcC1xk7gHOOe-S0aAulHEALw_wcB (Accessed: December 27, 2022).

Carol Gilligan, Ethics of care. (2018) Available at: <https://ethicsofcare.org/carol-gilligan/> (Accessed: November 27, 2022).

Coeducación, Junta de Andalucía - Portal oficial. Instituto Andaluz de la Mujer. Available at: <https://www.juntadeandalucia.es/iamindex.php/areas-tematicas/coeducacion> (Accessed: December 5, 2022).

Coeducación y la FMP (2020) Coeducacion. Available at: <http://coeducacion.es/coeducacion-y-la-fmp/> (Accessed: December 15, 2022).

Costas, G. (2022) *¿Qué es la ecología? Definición, Qué estudia y diferencia con ecologismo, Ciencia y Biología.* Available at: <https://cienciaybiologia.com/que-es-ecologia/> (Accessed: December 3, 2022).

Ecologismo: ¿Qué es y cuál es su importancia?, Manos Verdes. Available at:

<https://www.manosverdes.co/ecologismo-que-es-y-por-que-es-importante/> (Accessed: December 27, 2022).

Español, A.C.N.U.R.C. *et al.* (2022) *Cómo aumentar la conciencia ambiental de la sociedad: Eacnur, ACNUR.* Available at: https://eacnur.org/blog/como-aumentar-la-conciencia-ambiental-de-la-sociedad-tc_alt45664n_o_pstn_o_pst/ (Accessed: December 10, 2022).

Jiménez Sánchez, M. and Lafuente, R. (2010) “Defining and measuring environmental consciousness,” *Revista Internacional de Sociología*, 68(3), pp. 731–755. Available at: <https://doi.org/10.3989/ris.2008.11.03>.

Las mujeres en el Ejercicio del poder y la Adopción de Decisiones - ONU Mujeres – Beijing+20. Available at: <https://beijing20.unwomen.org/es/in-focus/decision-making> (Accessed: December 27, 2022).

Las mujeres y su lucha para proteger El Medio Ambiente, Iberdrola. Available at: <https://www.iberdrola.com/compromiso-social/mujeres-defensoras-del-medio-ambiente> (Accessed: November 27, 2022).

Pulleo, A. : *BBC. - fuhem.es*. Available at: https://www.fuhem.es/media/cdv/file/biblioteca/Boletin_ECOS/10/feminismo_y_ecologia.pdf (Accessed: December 15, 2022).

¿Qué es upcycling? Diferencias Con reciclaje (2021), Gravity Wave. Available at: <https://www.thegravitywave.com/que-es-upcycling/> (Accessed: November 27, 2022).

Shiva, V. (2006) *Manifiesto para una democracia de la tierra: Justicia, sostenibilidad y paz*. Barcelona: Paidós.

6. Evaluare

6.1. Introducere

Scopul evaluării este acela de a verifica nivelul de însușire a cunoștințelor predate în acest modul și abilitățile dobândite de cursanți. În primul rând, avem un set de 10 itemi de evaluare de diferite tipuri: un singur răspuns corect cu trei opțiuni, răspuns multiplu cu patru opțiuni, asocierea termenilor cu definițiile lor, asocierea conceptelor cu explicațiile lor și asocierea problemelor cu soluțiile lor. În al doilea rând, este sugerat un studiu de caz practic, pentru a evalua gândirea critică și creativă a cursanților.

Durata estimativă pentru finalizarea evaluării: **2 ore**

6.2. Evaluarea cunoștințelor

Item 1: Fenomenul schimbărilor climatice (un singur răspuns corect cu trei opțiuni):

[nu este dovedit de vreun studiu științific] **[este dovedit de studii științifice, iar impactul său este deja sesizabil în prezent]** [este real, dar impactul său va fi resimțit peste mai mult de 50 de ani.]

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

Item 2: Dezvoltarea sustenabilă (un singur răspuns corect cu trei opțiuni):

[este conceptul pe care se bazează cele 17 obiective ale **Agendei 2030 a ONU**] [nu are în vedere incluziunea persoanelor aflate în situațiile cele mai dezaforizate] [are în vedere doar beneficiile economice ale statelor]

Item 3: Ecologismul este (un singur răspuns corect cu trei opțiuni):

[o mișcare socio-politică sau civică care își propune să aplice conceptele ecologiei la protejarea mediului înconjurător] [știința care studiază relația dintre ființele vii și mediul în care acestea trăiesc] [un curent de gândire la modă de la sfârșitul secolului al XX-lea, care astăzi nu mai are nicio influență]

Item 4: Ecofeminismul (răspuns multiplu cu patru opțiuni):

[este asocierea dintre activismul de mediu și mișcarea pentru egalitatea de gen] [a apărut în secolul al XX-lea] [este în prezent irelevantă și nu are nicio influență asupra societății] [nu ia în considerare bărbații]

Item 5: Conștientizarea ecologică (răspuns multiplu cu patru opțiuni):

[este o filozofie generală, o mișcare socială sau, pe scurt, "o atitudine față de viață" care arată preocupare față de protejarea și conservarea mediului] [este importantă numai pentru noile generații] [este inutilă deoarece schimbările climatice sunt ireversibile] [va fi dezvoltată în special prin educație]

Item 6: Despre coeducație se poate afirma că (răspuns multiplu cu patru opțiuni):

[nu promovează egalitatea între elevi] [este opusul sistemului educativ din societățile democratice] [promovează egalitatea bazată pe respectul pentru diversitate, valorizând și făcând vizibile femininul și masculinul și promovând libertatea de alegere] [este procesul educațional desfășurat în aceeași clasă și cu același sistem educațional aplicat elevilor de ambele sexe]

Item 7: Transversalitatea în educație (răspuns multiplu cu patru opțiuni):

[este inutilă, deoarece între viața reală și școală va exista întotdeauna un decalaj] [este întotdeauna în beneficiul elevilor] [permite abordarea acțiunii didactice dintr-o perspectivă umanizantă, dezvoltând mai ales aspectele etice (valorile) în formarea oamenilor] [face legătura între viață și școală, astfel încât, în orice moment, fie că este vorba de sala de clasă, bibliotecă sau cantină, să se transmită același mesaj și aceleași valori]

Item 8: Asociați fiecărui termen definiția corespunzătoare (Răspunsuri corecte: 1-B, 2-E, 3-C, 4-A, 5-D):

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

1. Ecologism: **A.** implică faptul că toți oamenii beneficiază de aceleași drepturi, resurse și oportunități, indiferent de identitatea lor de gen și sunt tratați cu respect egal în toate aspectele vieții de zi cu zi: muncă, sănătate, educație.
2. Reutilizare: **B.** este o mișcare socio-politică sau civică care își propune să aplice conceptele ecologiei la protejarea mediului înconjurător.
3. Dezvoltare incluzivă: **C.** este creșterea economică ale cărei beneficii sunt distribuite în întreaga societate, fără a discrimina pe nimeni și care crează oportunități pentru toți, în special pentru cei care se confruntă cu prea multe bariere în calea îmbunătățirii condițiilor de viață.
4. Egalitate de gen: **D.** curent/ideologie apărută în secolul XX, ca sinteză/asociere dintre mișcarea pentru egalitatea de gen și ecologism
5. Ecofeminism: **E.** reprezintă o varietate de tehnici prin care produsele "vechi" sunt modificate și primesc o a doua viață, devenind un produs "nou" fără a suferi o procesare industrială.

Item 9: Asociați fiecărui concept definiția corespunzătoare (Răspunsuri corecte: 1-B, 2-C, 3-D, 4-E, 5-A):

1. Ecologie: **A.** Pe baza principiilor de nesupunere civică ale lui Gandhi, un grup de femei, în numele principiului feminin al naturii din cosmologia indiană, a reușit să oprească defrișarea totală a Himalayei, păzind pe rând zona și legându-se de copaci atunci când aceștia urmau să fie tăiați. Înfruntându-și soții, care erau dispuși să vândă pădurile comunale, aceste femei au dobândit o conștiință de grup și au continuat mai târziu să lupte împotriva violenței domestice și pentru participare la viața politică.
2. Coeducație: **B.** este știința care studiază relația dintre ființele vii și mediul în care acestea trăiesc. În special, aceasta studiază modul în care mediul influențează distribuția, abundența, biodiversitatea, comportamentul, interacțiunile dintre diferitele specii, dar și mecanismele prin care acestea pot afecta mediul. Nivelurile sale de studiu avansează de la organisme la populații și comunități de populații care alcătuiesc ecosistemele și biosfera în general.
3. Dezvoltare sustenabilă: **C.** promovează egalitatea bazată pe respectul pentru diversitate, valorizând și făcând vizibile femininul și masculinul și promovând

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcăminteii prin intermediul Realității Augmentate

libertatea de alegere. Aceasta presupune să ne cunoaștem pe noi înșine și pe elevii noștri. Să ne deprindem și să învățăm să ne identificăm prejudecățile, să punem sub semnul întrebării și să reflectăm asupra modelelor sociale pe care le avem în jurul nostru și asupra valorilor pe care le transmitem pentru a conduce la acțiuni de promovare a egalității. Noi toți cei care participăm la viața copiilor avem responsabilitatea și angajamentul de a-i educa în spiritul egalității pentru a da societății persoane care vor acționa pe deplin conștiente de drepturile și libertățile lor.

4. Conștiință ecologică:

D. principiu de acțiune care are ca scop protejarea mediului înconjurător prin controlul creșterii, consumului și poluării produse de populația umană. Este vorba despre integrarea obiectivelor sociale, economice și de mediu pentru a se asigura că dezvoltarea este benefică pentru toate țările, oamenii și mediul înconjurător. În acest scop, statele membre ale ONU au convenit, în Agenda 2030, asupra a 17 obiective care trebuie atinse până în 2030. Aceste obiective sunt universale și se aplică tuturor țărilor, dezvoltate sau în curs de dezvoltare.

5. Eveniment Chipko:

E. provine din asocierea cuvintelor "conștiință": cunoașterea pe care ființele umane o au despre ele însele și "mediu": mediul care ne înconjoară și, prin urmare, se definește ca fiind: cunoașterea pe care ființele umane o au despre mediul care le înconjoară pentru a avea grijă de el. Activitățile ecologiștilor sunt dinamice și încearcă să îi facă pe indivizi să conștientizeze problemele de mediu existente, precum și interacțiunile dintre mediu și ființele umane. Este un proces de învățare necesar, indiferent de vârsta sau de cunoștințele noastre.

Item 10: Asociați problema cu soluția corectă (Răspunsuri corecte: 1-B, 2-D, 3-A, 4-E, 5-C)

1. Acumularea deșeurilor:

A. Sensibilizarea privind problemele de mediu, educația și politicile de mediu: așa cum suntem conștienți că trebuie să avem grijă de sănătatea noastră, ar trebui, să fim conștienți de necesitatea de a ne proteja mediul înconjurător. Conștientizarea problemelor de mediu este un proces de învățare necesar, indiferent de vârstă sau de nivelul de educație.

2. Inegalitate de șanse între femei și bărbați

B. Reciclarea și reutilizarea: recuperarea deșeurilor și valorificarea lor pentru a produce alte obiecte utile.

Stimularea metodelor de formare inovatoare bazate pe gen pentru promovarea REciclării îmbrăcămintei prin intermediul Realității Augmentate

3. Poluare și schimbări climatice: **C. Ecofeminismul:** este simbioza dintre ecologism și egalitatea de gen. Oferă o imagine a rolului femeilor în protecția mediului înconjurător.
4. Egalitate de gen: **D. Coeducație:** promovează egalitatea pe baza respectului pentru diversitate, valorizând și făcând vizibile femininul și masculinul și promovând libertatea de alegere.
5. Rolul femeilor în protejarea mediului **E. Educație transversală, educație pentru egalitatea de gen, coeducație, politici de gen în educație și pe piața muncii, și sprijin pentru promovarea egalității de gen.**

6.3. Evaluarea abilităților

- 1) Vă propuneți să înființați o companie/afacere a cărei activitate de bază este o activitate responsabilă față de mediu. Faceți o descriere generală a afacerii dvs., precizați ce veți întreprinde pentru a va demonstra angajamentul pentru protecția mediului, descrieți profilurile/competențele viitorilor angajații și rolul pe care îl vor avea femeile în cadrul companiei.
- 2) Identificați trei industrii care produc deșeuri poluante și propuneți o câte o metodă de reciclare sau reutilizare a deșeurilor.

Vă mulțumim!
Echipa AR4RECLTHING